

کفارات

در اسلام برای کسانی که **قانون** شکنی می‌کنند، جریمه‌هایی در نظر گرفته شده تا از یک سو کیفی برای فرد متخلف باشد و از سوی دیگر منافع عاید جامعه گردد. این جریمه‌ها همان کفاراتند؛ همانند آزاد کردن **برده مسلمان**، سیر کردن یا پوشاندن فقیران و مستمندان و... در مواردی هم، کفاره به شکل روزه‌داری است که مصالح معنوی برای روزه‌دار در پی دارد. اثر دیگر کفارات، تأثیر آنها در توزیع **ثروت** میان مستمندان جامعه است؛ چنان که یکی از تدابیر اسلام برای آزادی تدریجی بردگان، آزاد شدن آنان از راه کفارات است.

فهرست مندرجات

- ۱- اقسام کفارات
- ۲- کفاره‌های مرتبه
- ۳- کفاره‌های مخیره
- ۴- کفاره‌های مخیره و مرتبه
- ۵- کفاره جمع
- ۶- بانویس
- ۷- منبع

اقسام کفارات

کفارات چهار نوعند:
کفاره‌های مرتبه
کفاره‌های مخیره
کفاره‌های مخیره و مرتبه
کفاره جمع

کفاره‌های مرتبه

کفاره ای است که در ادای آنها، رعایت ترتیب لازم است. این گونه کفارات برای انجام اعمال زیر در نظر گرفته شده است:
ظهار، **کشتن** انسانی از روی خطا و **افطار** قضای **روزه ماه رمضان** بعد از زوال **ظهر**. که برای مورد اول و دوم، ابتدا باید بنده آزاد کند و در صورت ناتوانی از آن، دو ماه پی در پی روزه بگیرد و در صورتی که نتواند، شصت فقیر را سیر کند؛ و برای مورد سوم ابتداء باید به ده فقیر غذا دهد و در صورتی که نتواند، سه روز پشت سر هم روزه بگیرد.

کفاره‌های مخیره

کفاره ای است که مکلف در انتخاب هر کدام آزاد است و با انجام همان، وظیفه‌اش ادا می‌شود. این کفارات برای اعمال زیر قرار داده شده است:
افطار عمدی روزه ماه رمضان، شکستن **نذر** و **عهد** و برای آنجا که بانویی، **موی** سرش را در هنگام **سوگواری** ببرد.
در این موارد مکلف بین چند کفاره مخیر است که عبارتند از:
آزاد کردن بنده، دو ماه روزه‌داری پی در پی و یا به شصت فقیر غذا دادن.

کفاره‌های مخیره و مرتبه

که در مرحله اول، مکلف بین ادای یکی از چند کفاره مخیر است و در صورت ناتوانی از آنها، نوبت به کفاره دیگری می‌رسد. این نوع کفارات برای این اعمال است:
شکستن قسم، برای آنجا که بانویی در هنگام مصیبت، موی سرش را بگند و بر صورتش خدشه وارد کند (صورتش را با خراشیدن **خون‌آلود** کند) و برای مردی که در سوگ **فرزند** یا **همسرش**، لباس خود را بشکافد.
در این موارد، مکلف اختیار دارد بنده‌ای را آزاد کند یا ده فقیر را ببوشاند یا **غذا** دهد و در صورت ناتوانی از آنها باید سه روز روزه بگیرد.

کفاره جمع

که باید سه نوع کفاره با هم ادا شوند. آنها عبارتند از: آزاد کردن بنده، دو ماه روزه‌داری پی در پی و به شصت فقیر غذا دادن.
کفاره جمع برای این اعمال است: کشتن مؤمنی از روی عمد و ستم و شکستن عمدی روزه ماه رمضان به وسیله کار حرامی مانند **شراب** خوردن.
[۱] تحریر الوسیله ج ۲، ص ۱۱۵-۱۱۶.

پانویس

۱. ↑ تحریر الوسيله ج۲، ص۱۱۵-۱۱۶.

منبع

کلیات فقه اسلامی، ص۶۵-۶۶.